

Efikasna komunikacija sa roditeljima koji imaju neodlučnost prema imunizaciji^{1,2}

Vaš vodič za motivacioni razgovor

Definisanje neodlučnosti prema imunizaciji

- Odnosi se na odlaganje prihvatanja ili odbijanje vakcina uprkos dostupnosti vakcina.³
- Kompleksan i situaciono specifičan problem, koji zavisi od vremena, mesta i vrsta vakcina.³
- Ponašanje pod uticajem više faktora, uključujući pitanja:^{3,4}
  - Poverenja (nizak nivo poverenja u vakcinu ili zdravstveni sistem)
  - Samozadovoljstva (negativna percepcija potrebe za vakcinama ili sumnja u njihove vrednosti)
  - Pogodnosti (pristupačnost i dostupnost vakcinacije).

Šta očekivati i kako koristiti ovaj vodič

Fokus ovog vodiča za diskusiju je na komunikaciji usmerenoj na ponašanje i promena stavova roditelja o imunizaciji. Njegov cilj je da identifikuje načine koji mogu pomoći zdravstvenim radnicima da pomognu roditeljima da donesu pravilnu odluku o zaštiti svoje dece od bolesti koje se mogu sprečiti imunizacijom.⁵

Ovaj vodič:

- Istražuje scenarije komunikacije zasnovane na dokazima za zdravstvene radnike kako bi se prevazišla neodlučnost prema imunizaciji^{5,6}
- Identifikuje načine za bolje rešavanje dilema u vezi sa vakcinacijom i drugih prepreka za prihvatanje vakcine⁵
- Pokazuje veštine motivacionog intervjuisanja i specifičan dijalog za pristupanje razgovoru o poverenju u imunizaciju.⁶

Ključna uloga zdravstvenih radnika:

Zdravstveni radnici su najvažniji i najpouzdaniji izvor informacija o značaju zaštite ljudi od bolesti koje se mogu sprečiti vakcinama. Ovo se posebno odnosi na roditelje, koji imaju najviše pitanja i nedoumica. Zbog toga zdravstveni radnici igraju ključnu ulogu u pomoći roditeljima u prevazilaženju neodlučnosti prema vakcinaciji.^{4,5}

Donošenje odluka koje se odnose na promenu ponašanja

- Bihevioralne nauke proučavaju kako neke aktivnosti i ponašanje utiču na donošenje odluka.⁷
- Intervju kojim se podstiče motivacija kombinuje različite pristupe zasnovane na dokazima.⁸
- Podstiče motivaciju za promenu kod pacijenata koji su neodlučni da promene ili izgrade mišljenje.⁸
- Deljenje informacija o vakcinama zasnovana na ovom intervjuu kod roditelja koji se prvi put susreću sa pojmom imunizacije je povećanje poverenja u proces imunizacije sa približno 78% na 90%, kao i smanjenje neodlučnosti o ovoj temi sa približno 27% na 16%.^{2,a}

^a**Study design:** A nested noncontrolled pre-/post-intervention study was conducted using data from 2695 consenting parents enrolled in the Promotion of Vaccination in Quebec (PromoVaQ) randomized controlled trial to assess the impact of motivational interviewing-based vaccine education on new parents' vaccine intention and vaccine hesitancy. The study took place in maternity wards in 4 Canadian hospitals between March 2014 and February 2015.²

Cilj motivacionog razgovora

Cilj je povećati ličnu motivaciju i posvećenost promeni ponašanja prikazivanjem i intenziviranjem sopstvenih razloga za promenom u atmosferi prihvatanja i empatije.⁸

Dokazi sugerišu da motivacioni razgovor može biti efikasan u rešavanju oklevanja oko vakcinacije kod roditelja^{1,2}

Roditelji - čak i oni koji su neodlučni - smatraju Vas, svog zdravstvenog radnika, za svoj najpouzdaniji izvor informacija kada je reč o vakcinama.⁴

Oklevanje može zvučati kao:

5 osnovnih veština motivacionog razgovora

Postoji 5 osnovnih veština motivacionog razgovora⁹:

1. Pitanja otvorenog tipa
2. Potvrđivanje
3. Reflektivno slušanje
4. Informisanje i savetovanje
5. Sumiranje

Korišćenjem ovih osnovnih veština na fleksibilan način možete pomoći i podržati proces motivacijskog razgovora. Hajde da pogledamo neke primere kako bi komunikacija između zdravstvenog radnika i roditelja mogla izgledati uz pristup motivacijskog razgovora.

Ohrabrivanjem i motivisanjem u cilju promene

Zdravstveni radnici koji primenjuju ove veštine mogu pomoći roditeljima da istraže svoju nesigurnost i izgrade motivaciju ka promeni ponašanja.⁹

“Želim da vakcinišem svoje dete po svom rasporedu. Da li to mora da se dogodi danas?”

Postavite pitanja otvorenog tipa

Pozovite roditelje da aktivno učestvuju u razgovoru i da obrazlože svoje uverenje.⁹

Primer razgovora

Roditelj: Planiram da moje dete u nekom trenutku primi sve preporučene vakcine, ali bih voleo/la da se držim svog rasporeda..

Zdravstveni radnik: Zašto želite da pratite svoj raspored?

Roditelj: Zabrinut/a sam da moje dete prima previše vakcina u isto vreme.

Zdravstveni radnik: Razumem Vašu zabrinutost ali odlaganjem vakcina povećavate period u kojem je Vaše dete izloženo riziku od bolesti koje se mogu sprečiti vakcinom. Iako raspored vakcinacije može izgledati prenatrpano, on se zasniva na najboljim dostupnim naučnim informacijama.⁵

Nauka o motivaciji

Postavljanjem pitanja otvorenog tipa, zdravstveni radnik može prikupiti više informacija, razumeti perspektivu roditelja i izgraditi odnos.⁹

“Čuo/la sam mnogo kontradiktornih informacija i nisam siguran/na u šta da verujem.”

Pokušajte sa reflektivnim slušanjem

Počnite tako što ćete omogućiti roditeljima da kažu kako se osećaju. Nakon što podele svoje misli, pokušajte da protumačite njihov odgovor i pitajte ih da potvrde da ste ih ispravno razumeli.⁹

Primer razgovora

*Roditelj: Postoji mnogo kontradiktornih informacija...
Ponekad je teško znati u šta verovati.*

Zdravstveni radnik: U potpunosti vas razumem jer u vremenu kada su mnoge informacije dostupne sa različitih izvora izazovno je odlučiti koje su informacije tačne a koje ne.¹⁰

Roditelj: Pročitao/la sam nešto na društvenim mrežama i sada nisam siguran/na da li želim da vakcinišem svoje dete.

Zdravstveni radnik: Važno je doneti prave odluke o zdravlju vašeg deteta. Možete naći više informacija na relevantnim portalima kao što su Evropski centar za prevenciju i kontrolu bolesti i Svetska zdravstvena organizacija.¹⁰ Ako imate još pitanja ili briga, ovde sam da pomognem.

Nauka o motivaciji

Reflektivno slušanje može pomoći zdravstvenim radnicima da pokažu empatiju i razumevanje, dok istovremeno omogućava roditelju da čuje svoje reči iz drugačije perspektive.⁹

“Nisam znao/la da moje dete danas treba da primi 3 vakcine. To deluje mnogo.”

Složite se

Počnite tako što ćete pokazati zahvalnost ili prepoznavanje snage i napora roditelja.⁹

Primer razgovora

Roditelj: Zabrinut/a sam za svoje dete koje treba da primi 3 vakcine za jedan dan. Da li je bezbedno?

Zdravstveni radnik: Zdravlje i bezbednost Vašeg deteta su Vam važni. Želim da Vas uverim da naučni dokazi pokazuju da davanje nekoliko vakcina u isto vreme nema negativanih efekata. Kada je moguće primiti kombinovanu vakcinu – na primer: difterija, pertusis i tetanus – to znači manje inekcija i manje nelagodnosti za dete. Takođe znači da Vaše dete dobija pravu vakcinu u pravom trenutku, kako bi se izbegao rizik obolevanja od potencijalno smrtonosne bolesti.¹¹

Cenim Vašu posvećenost da pomognete da Vaše dete ostane zaštićeno. Da li postoji nešto drugo o čemu biste želeli da razgovaramo ili imate neka dalja pitanja na koja Vam mogu odgovoriti?

Nauka o motivaciji

Potvrđivanje je način razmišljanja: zdravstveni radnik je svesno u potrazi za osnaživanjem, dobrim koracima i namerama. Naglasimo pozitivno!⁹

“Koji su neželjeni efekti vakcina?”

Informiši i posavetuj

Pružite tačne i relevantne informacije roditelju, dok istovremeno održavate pristup usredsređen na pacijenta.⁹

Primer konverzacije

Roditelj: Čuo sam da vakcine mogu izazvati neželjene efekte. Možete li da mi kažete nešto više o tome?

Zdravstveni radnik: Naravno. Kao i svaki lek, vakcine mogu imati neželjene efekte, ali većina njih je blaga, poput temperature.¹²

Roditelj: Pa, ja sam čuo da mogu biti opasne.

Zdravstveni radnik: Ozbiljni neželjeni efekti su retki. Evropska agencija za lekove pomno prati bezbednost vakcina i ima sisteme za otkrivanje, istraživanje i reagovanje na bilo kakve potencijalne neželjene događaje. Podeliću informacije koje možete pročitati, a možemo ponovo razgovarati o ovome pri sledećem pregledu Vašeg deteta.

Nauka o motivaciji

Fokus je na izazivanju i podržavanju lične motivacije i posvećenosti roditelja za promenom, umesto da im se nameću saveti ili informacije. Cilj je stvoriti okruženje u kojem se roditelj oseća osnaženim i podržanim u donošenju informisanih odluka.⁸

“Zabrinut/a sam zbog sastojaka vakcine.”

Sumirajte

Počnite tako što ćete grupisati i organizovati informacije za roditelja. To može pomoći u rezimiranju ključnih pojmova koji su razmatrani tokom pregleda.⁹

Primer konverzacije

Roditelj: *Zabrinut/a sam zbog sastojaka vakcina.*

Zdravstveni radnik: *Šta Vas brine?*

Roditelj: *Čuo sam da postoje određene supstance koje mogu biti štetne za zdravlje mog deteta.*

Zdravstveni radnik: *Razumem vaše brige. Sastojci vakcina mogu uključivati supstance kao što su konzervansi i stabilizatori. Ovi sastojci pomažu da vakcine budu bezbedne i dugotrajne. Regulatorne agencije, kao što je Evropska agencija za lekove, preispituju sastojke vakcina kako bi osigurale njihovu bezbednost i efikasnost.⁵*

Roditelj: *Možete li mi sumirati sve informacije?*

Zdravstveni radnik: *Naravno, evo sažetka informacija o kojima smo razgovarali:*

- *Sastojci vakcina mogu uključivati konzervanse i stabilizatore.⁵*
- *Konzervansi i stabilizatori pomažu da vakcine budu bezbedne i dugotrajne.⁵*
- *Evropska agencija za lekove je regulatorna agencija koja ocenjuje bezbednost i efikasnost vakcina.⁵*

Nadam se da ovaj sažetak daje odgovore na Vaše brige u vezi sa sastojcima vakcina. Ako imate dodatnih pitanja ili su Vam potrebne dodatna informacije, slobodno pitajte.

Nauka o motivaciji

Sumiranje pomaže u razumevanju i može poslužiti kao prelazna tačka za vođenje razgovora sa fokusom na određene oblasti promene.⁹

Pristup podržan medicinom zasnovanom na dokazima

Suočavanje sa današnjim izazovima vakcinacije

U ovom vodiču ste:

- Istražili scenarije komunikacije zasnovane na dokazima za prevazilaženje sumnje u vakcine⁶
- Identifikovali preporučene scenarije, zasnovane na strategijama komunikacije utemeljenim na dokazima, koji su prilagođeni podršci povećanja obuhvata vakcinacije.^{5,6}
- Predstavljene su Vam veštine motivacionog razgovora i dati odgovarajući scenariji kako biste otkrili tehnike i specifičan dijalog za samopouzdan pristupanje razgovoru o vakcinama⁶

Nauka o motivaciji

Lični kredibilitet zdravstvenih radnika i poverenje u njih stavljaju ih u jedinstvenu poziciju da pomognu roditeljima da razumeju vakcinaciju i donesu odluku da zaštite svoju decu.^{4,5}

Reference: **1.** Gagneur A. Motivational interviewing: a powerful tool to address vaccine hesitancy. *Can Commun Dis Rep.* 2020;46(4):93-97. doi:10.14745/ccdr.v46i04a06 **2.** Gagneur A, Battista MC, Boucher FD, et al. Promoting vaccination in maternity wards — motivational interview technique reduces hesitancy and enhances intention to vaccinate, results from a multicentre non-controlled pre- and post-intervention RCT-nested study, Quebec, March 2014 to February 2015. *Euro Surveill.* 2019;24(36):1800641.doi:10.2807/1560-7917.ES.2019.24.36.1800641 **3.** MacDonald NE; SAGE Working Group on Vaccine Hesitancy. Vaccine hesitancy: definition, scope and determinants. *Vaccine.* 2015;33(34):4161-4164. doi:10.1016/j.vaccine.2015.04.036 **4.** European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Let's talk about hesitancy. April 2016. Accessed August 17, 2023. <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/media/en/publications/Publications/lets-talk-about-hesitancy-vaccination-guide.pdf> **5.** European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Let's talk about protection. April 2016. Accessed August 17, 2023. <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/media/en/publications/Publications/lets-talk-about-protection-vaccination-guide.pdf> **6.** European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Catalogue of interventions addressing vaccine hesitancy. April 2017. Accessed August 17, 2023. <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Catalogue-interventions-vaccine-hesitancy.pdf> **7.** World Health Organization (WHO). Behavioural sciences for better health initiative: Report by the Director General. April 27, 2022. Accessed September 8, 2023. https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/behavioural-science-a75_25.pdf **8.** Bischof G, Bischof A, Rumpf HJ. Motivational interviewing: an evidence-based approach for use in medical practice. *Dtsch Arztebl Int.* 2021;118(7):109-115. doi:10.3238/arztebl.m2021.0014 **9.** Miller WR, Rollnick S. What is motivational interviewing? In: Miller WR, Rollnick S, eds. *Motivational Interviewing: Helping People Change.* 3rd ed. Guilford Publications; 2012:1-36. **10.** European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Immunisation: evaluating internet sources of immunisation information. July 9, 2015. Accessed September 10, 2023. <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/media/en/healthtopics/immunisation/Documents/ecdc-internet-sources-leaflet.pdf> **11.** World Health Organization (WHO). Vaccines and immunization: what is vaccination? August 30, 2021. Accessed September 10, 2023. <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/vaccines-and-immunization-what-is-vaccination> **12.** World Health Organization (WHO). Vaccines and immunization: vaccine safety. March 30, 2022. Accessed September 10, 2023. <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/vaccines-and-immunization-vaccine-safety>

SAMO ZA STRUČNU JAVNOST

MERCK SHARP& DOHME d.o.o.
Omladinskih brigada (Airport City) 90A/1400,
Beograd-Novi Beograd, Srbija
tel: 011 44 10 200; fax: 011 44 10 203

RS-NON-00533 | Pripremljeno u Srbiji, Septembar 2024.

Sva prava zadržana.

Copyright ©2024 Merck & Co., Inc., Rahway, NJ, USA and its affiliates. All rights reserved.